

FUNKCJE W BAZACH DANYCH

Funkcje matematyczne

Zadaniem funkcji matematycznych jest umożliwienie wykonania operacji na liczbach, zwłaszcza gdy zachodzi potrzeba wykonania operacji bardziej skomplikowanych, takich jak wypisanie reszty z dzielenia, wartości bezwzględnej, wyciągnięcie pierwiastka czy podniesienie do potęgi.

Działanie funkcji matematycznych możemy zaobserwować na przykładzie MySQL_ oraz PostgreSQL


```
mysql> SELECT pi();
+-----+
| pi() |
+-----+
| 3.141593 |
+-----+
1 row in set (0.00 sec)
```

```
postgres=# SELECT pi();
      pi
-----
3.14159265358979
(1 wiersz)
```

Funkcja	Typ	Opis	Przykład	Wynik
abs(x)	-	wartość bezwzględna	abs(-17.4)	17.4
cbrt(dp) DOUBLE PRECISION	dp	pierwiastek 3 st	cbrt(27.0)	3
ceil(dp or numeric)	-	część całkowita	ceil(-42.8)	-42
ceiling(dp or numeric)	-	część całkowita	ceiling(-95.3)	-95
degrees(dp)	dp	zamiana rad na st.	degrees(0.5)	28.65
exp(dp or numeric)	-	exponential	exp(1.0)	2.72
floor(dp or numeric)	-	część całkowita	floor(-42.8)	-43
ln(dp or numeric)	-	logarytm naturalny	ln(2.0)	0.69
log(dp or numeric)	-	logarytm dziesiętny	log(100.0)	2
log(b numeric, x numeric)	numeric	log przy podstawie b	log(2.0, 64.0)	6
mod(y, x)	-	reszta z dzielenia	mod(9,4)	1
pi()	dp	liczba Pi	pi()	3.14
power(a dp, b dp)	dp	a raised to the power of b	power(9.0, 3.0)	729
power(a numeric, b numeric)	numeric	a raised to the power of b	power(9.0, 3.0)	729
radians(dp)	dp	zamiana st. na rad	radians(45.0)	0.79
random()	dp	liczba losowa z przedziału 0-1	random()	-
round(dp or numeric)	-	zaokrąglenie	round(42.4)	42
round(v numeric, s integer)	numeric	zaokrąglenie z podaną precyzją	round(42.4382, 2)	42.44
setseed(dp)	integer	set seed for subsequent random() calls	setseed(0.54823)	1177314959
sign(dp or numeric)	-	znak liczby	sign(-8.4)	-1
sqrt(dp or numeric)	-	pierwiastek	sqrt(2.0)	1.41
trunc(dp or numeric)	-	liczba całkowita	trunc(42.8)	42
trunc(v numeric, s integer)	numeric	obcięcie z dokładnością do..	trunc(42.4382, 2)	42.43

<https://informatyk.pro/funkcje-liczbowe-matematyczne-w-mysql-kurs-jezyka-sql/>

Funkcje tekstowe

Podobnie jak funkcje matematyczne wykonują określone operacje na liczbach, tak funkcje tekstowe używane są do wykonywania operacji na ciągach tekstowych. Przykładem takiej operacji może być usuwanie wielkich liter z tekstu, zmiana wszystkich znaków na wielkie litery itd. Funkcje tekstowe przyjmują pewien parametr wejściowy, przetwarzają go i zwracają wynik. Parametrem wejściowym jest w tym wypadku tekst.

Gdy dysponujemy dużą bazą danych, może zająć potrzeba przetwarzania tekstów. Gdy w tabeli znajduje się kilka tysięcy nazwisk i osoba wprowadzająca dane na początku nie- których nazwisk stawiła spacje (które trzeba teraz usunąć), można zastosować funkcję LTRIM().
 Np.: <http://www.sqlpedia.pl/funkcje-tekstowe-sql-stringi/>

FUNKCJE AGREGUJĄCE(rodzaj funkcji statystycznych) działają na zbiorach rekordów, nazywanych grupami (w przeciwieństwie do funkcji wierszowych, które zawsze działają na jednym rekordzie).

Przed zastosowaniem funkcji agregującej konieczne jest podzielenie rekordów na grupy, **tzw. grupowanie**. Do jednej grupy należą te rekordy relacji, dla których tzw. wyrażenie grupujące zwraca tę samą wartość. Wyrażeniem grupującym jest najczęściej pojedynczy atrybut relacji.

Po podziale rekordów na grupy w każdej z grup zostaje zastosowana funkcja agregująca, która wylicza pojedynczą wartość dla grupy. Stąd w wyniku zapytania otrzymujemy tyle rekordów, ile grup zostało utworzonych w wyniku operacji grupowania.

Bazy Danych

Funkcje agregujące

- Problem: znajdź średnią płacę pracowników dla każdej grupy etatowej.

ETAT	PLACA_POD	wyrażenie grupujące: etat	
ADIUNKT	2610.2	grupa dla etat = 'ADIUNKT'	ETAT
ADIUNKT	2845.5		
ASYSTENT	1839.7	grupa dla etat = 'ASYSTENT'	SREDNIA
ASYSTENT	1850		
ASYSTENT	1889		
ASYSTENT	1971	grupa dla etat = 'PROFESOR'	ADIUNKT
PROFESOR	3070		
PROFESOR	3230		
PROFESOR	3350		
PROFESOR	3960		

NAJCZĘŚCIEJ UŻYWANE FUNKCJE AGREGUJĄCE

- AVG** - średnia (niepustych wartości)
- COUNT** - Liczba wartości w wyrażeniu
- FIRST i LAST** – pierwszy i ostatni wiersz
- MAX** - Największa wartość w wyrażeniu
- MIN** - Najmniejsza wartość w wyrażeniu
- SUM** - Suma wartości w wyrażeniu numerycznym

GROUP BY

Klauzula GROUP BY używana jest do zestawiania krotek posiadających te same wartości w kolumnach określonych przez klauzule.

Tabela zawody_wedkarskie (struktura)

```
mojabaza=# \d zawody_wedkarskie;
```

Tabela "public.zawody_wedkarskie"			
Kolumna	Typ	Modyfikatory	
id_zawodnika	integer		niepusty
imie	character varying(50)		
nazwisko	character varying(50)		
liczba_zlownionych_ryb	integer		

```
mojabaza=#
```

Polecenie SELECT * FROM zawody_wedkarskie (dane czyli zawartość) zwraca wynik:

```
mojabaza=# SELECT * FROM zawody_wedkarskie;
```

id_zawodnika	imie	nazwisko	liczba_zlownionych_ryb
1	Ireneusz	Kowalski	2
2	Mateusz	Wielgosz	2
3	Tadeusz	Nowak	6
4	Marian	Zapominalski	22
5	Birek	Kowalski	22
6	Marcin	Nowak	22
7	Jan	Nowak	3
8	Zbigniew	Kowalski	6
9	Jan	Wonski	6
10	Edward	Siarzewski	6

```
(10 wierszy)
```

Jeśli zechcemy pogrupować dane, za kryterium przyjmując liczbę złowionych ryb, wówczas użyjemy klauzuli GROUP BY, np.

```
(5) SELECT
(1) FROM
(2) WHERE
(3) GROUP BY
(4) HAVING
(6) ORDER BY
```

```
mojabaza=# SELECT liczba_zlownionych_ryb, COUNT(id_zawodnika)
mojabaza=# FROM zawody_wedkarskie
mojabaza=# GROUP BY liczba_zlownionych_ryb;
liczba_zlownionych_ryb | count
-----+-----
6 | 3
2 | 5
3 | 2
(3 wiersze)
```

Jeśli zachodzi konieczność, by z wyników zwracanych przez GROUP BY wykluczyć pewien rodzaj danych lub upewnić się, że wyświetlony zostanie tylko interesujący nas fragment danych otrzymany za pomocą GROUP BY, używamy klauzuli HAVING

HAVING (odpowiednik klauzuli WHERE, selekcja dla funkcji agregujących).

Dla poprzednio omawianego przykładu zainteresuje nas tylko liczba zawodników, którzy złowili sześć ryb.

```
mojabaza=# SELECT liczba_złowionych_ryb, COUNT(id_zawodnika)
mojabaza=# FROM zawody_wedkarskie
mojabaza=# GROUP BY liczba_złowionych_ryb
mojabaza=# HAVING MAX(liczba_złowionych_ryb) = 6;
liczba_złowionych_ryb | count
-----+-----
6 | 3
(1 wiersz)
```

Należy pamiętać, że klauzula **HAVING**, oprócz tego że musi być poprzedzona klauzulą **GROUP** musi być typu logicznego.

- (5) SELECT
- (1) FROM
- (2) WHERE
- (3) GROUP BY
- (4) HAVING
- (6) ORDER BY

Funkcje agregujące (przykłady)

Funkcje agregujące zaprezentujemy na przykładzie funkcji **SUM**.

Wyobraźmy sobie hipotetyczną sytuację, w której udzielamy kredytu trzem osobom: Piotrkowi, Maćkowi i Justynie.

Kolumna zadłużenie zawiera kwoty, które poszczególne osoby są nam winne. Jeśli chcielibyśmy się dowiedzieć, jaka jest całkowita wartość zadłużenia, możemy użyć funkcji agregującej SUM, która jako parametr przyjmie nazwę atrybutu zadłużenie i zwróci zsumowane wartości 500, 200, 300

```
postgres=# SELECT * FROM kredyt;
zadłużenie | imię | numer
-----+-----+-----
500 | Piotrek | 1
200 | Maciek | 2
300 | Justyna | 3
(3 rows)

postgres=# SELECT sum(zadłużenie) FROM kredyt;
sum
-----
1000
(1 row)

postgres=#
```

Podczas obliczania statystyk znacznie bardziej przydatną informacją może okazać się średnia wieku pracowników firmy. W tym celu posłużymy się słowem kluczowym **AVG**

```
mojabaza=# SELECT AVG(wiek)
mojabaza=# AS SREDNIA_WIEKU
mojabaza=# FROM pracownicy_bhp;
srednia_wieku
-----
27.2000000000000000
(1 wiersz)
```

Aby określić wiek najstarszego i najmłodszego pracownika, posłużymy się funkcjami **MAX** i **MIN**.

```
mojabaza=# SELECT MAX(wiek),MIN(wiek)
mojabaza=# FROM pracownicy_bhp;
max | min
-----+-----
 33 |  23
(1 wiersz)
```

W dużych tabelach przydatna bywa również funkcja przeliczająca **COUNT**, która może podać liczbę pracowników na podstawie przeliczonej liczby krotek tabeli.

```
mojabaza=# SELECT COUNT(id_pracownika) AS "Liczba pracownikow" FROM pracownicy_bhp;
Liczba pracownikow
-----
5
(1 wiersz)
```

Jeśli w tabeli nie występują wartości **NULL**, możemy posłużyć się następującą konstrukcją zapytania:

```
mojabaza=# SELECT COUNT(*) AS "Liczba pracownikow" FROM pracownicy_bhp;
Liczba pracownikow
-----
5
(1 wiersz)
```

Funkcje daty i czasu

Analogicznie do poprzednich funkcji, funkcje operacji na datach używane są do manipulowania datami. W bazach danych funkcje daty i czasu znajdują zastosowanie, gdy np. trzeba wyszukać pracownika firmy na podstawie obliczeń czasu (zaległe dni urlopu, liczba dni do emerytury itd.).

Każda baza danych może mieć nieco inny zestaw funkcji daty i czasu, dlatego warto nie tylko zapoznać się z dokumentacją, lecz także śledzić zmiany po wydaniach kolejnej wersji oprogramowania.

Aby poznać aktualną datę w PostgreSQL używamy następującego polecenia:

```
mojabaza=# SELECT current_date;
```

Czas uzyskujemy za pomocą funkcji **current_time**.

```
mojabaza=# SELECT current_time;
timetz
-----
03:36:33.134+02
(1 wiersz)
```

Funkcje matematyczne pozwalają na dokonywanie obliczeń, gdy jako parametr wejściowy podajemy czas lub przedziały czasowe. Przykładem jest funkcja **AGE** (timestamp 'RRRR-MM-DD', timestamp 'RRRR-MM-DD 1') odejmująca przedziały czasowe. Funkcje daty czasu potrafią, jako parametry wejściowe, przyjmować dane z kolumn tabel i prowadzić na tych danych obliczenia. Przykładem wprowadzania danych do funkcji jest użycie funkcji **AGE** przedstawione na ilustracji:

```
mojabaza=# SELECT age(timestamp '2012-10-10', timestamp '1994-09-10');
 age
-----
18 years 1 mon
(1 wiersz)
```

```
SELECT TIMESTAMPDIFF(YEAR,'1967-10-11',curdate());
```

```
select age((select current_date), timestamp '1967-10-11');
```